INFORMATIKAI BIZTONSÁGI SZABÁLYZAT

Jogszabályi környezet:

- Az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról szóló 2013. évi L. törvény
- 26/2013. (X. 21.) KIM rendelet az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról szóló törvényben meghatározott vezetői és az elektronikus információs rendszer biztonságáért felelős személyek képzésének és továbbképzésének tartalmáról
- 41/2015. (VII. 15.) BM rendelet az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról szóló 2013. évi L. törvényben meghatározott technológiai biztonsági, valamint a biztonságos információs eszközökre, termékekre, továbbá a biztonsági osztályba és biztonsági szintbe sorolásra vonatkozó követelményekről
- A 257/2016. (VIII. 31.) Korm. rendelet az önkormányzati ASP rendszerről

1. Az Informatikai Biztonsági Szabályzat célja

Az IBSZ alapvető célja az önkormányzat által kezelt adatok biztonságának a megteremtése. Továbbá az információbiztonsági követelményeknek való megfelelés biztosítása. A szabályzatnak összhangban kell lenni állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról szóló 2013. évi L. törvénnyel, a hozzátartozó 41/2015. (VII. 15.) BM rendelettel, valamint a 257/2016. (VIII. 31.) Korm. rendelettel.
További cél, hogy a szabályzat egységes szerkezetbe foglalja a használatban lévő informatikai rendszerekkel és annak a felhasználóival szemben támasztott informatikai biztonsági követelményeket.

Az IBSZ célja továbbá:

- a titok-, vagyon- és tűzvédelemre vonatkozó védelmi intézkedések betartása,
- az üzemeltetett informatikai rendszerek rendeltetésszerű használata,
- az üzembiztonságot szolgáló karbantartás és fenntartás,
- az adatok informatikai feldolgozása és azok további hasznosítása során az illetéktelen felhasználásból származó hátrányos következmények megszüntetése, illetve minimális mértékre való csökkentése,
- az adatállományok tartalmi és formai épségének megőrzése,
- az alkalmazott programok és adatállományok dokumentációinak nyilvántartása,
- a munkaállomásokon lekérdezhető adatok körének meghatározása,
- az adatállományok biztonságos mentése,
- az informatikai rendszerek zavartalan üzemeltetése,
- a feldolgozás folyamatát fenyegető veszélyek megelőzése, elhárítása,
- az adatvédelem és adatbiztonság feltételeinek megteremtése.

A szabályzatban meghatározott védelemnek működnie kell a rendszerek fennállásának egész időtartama alatt a megtervezésüktől kezdve az üzembehelyezésen keresztül az üzemeltetésig.
A jelen IBSZ az adatvédelem általános érvényű előírását tartalmazza, meghatározza az adatvédelem és adatbiztonság feltételrendszerét.

2. Az Informatikai Biztonsági Szabályzat hatálya

2.1. Személyi hatálya
Az Informatikai Biztonsági Szabályzat kiterjed az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal (továbbiakban: Hivatal) köztisztviselőire, ügyintézőire, a hivatal valamennyi munkatársára, valamint azokra a személyekre, akik részt vesznek az önkormányzatnál keletkező, tárolt, illetve továbbított adatok kezelésében.

2.2. Tárgyi hatálya

- kiterjed a védelmet élvező elektronikus adatok teljes körére, felmerülésük és feldolgozási helyüktől, idejüktől és az adatok fizikai megjelenési formájuktól függetlenül,
- kiterjed a Hivatal tulajdonában lévő, illetve az általa használt valamennyi informatikai berendezésre,
- valamint az informatikai eszközök műszaki dokumentációira,
- kiterjed az informatikai folyamatban szereplő összes dokumentációra (fejlesztési, szervezési, programozási, üzemeltetési),
- kiterjed a rendszer- és felhasználói programokra,
- kiterjed az adatok felhasználására vonatkozó utasításokra,
- kiterjed az adathordozók tárolására, felhasználására.

3. Az adatkezelés során használt fontosabb fogalmak

Adatkezelés: az alkalmazott eljárástól függetlenül az adatok gyűjtése, felvétele és tárolása, feldolgozása, hasznosítása (ideértve a továbbítást és a nyilvánosságra hozatalt) és törlése. Adatkezelésnek számít az adatok megváltoztatása és további felhasználásuk megakadályozása is;

Adatfeldolgozás: az adatkezelési műveletek, technikai feladatok elvégzése, függetlenül a műveletek végrehajtásához alkalmazott módszertől és eszköztől, valamint az alkalmazás helyétől.

Adattovábbítás: ha az adatot meghatározott harmadik fél számára hozzáférhetővé teszik.

Adatkezelő: az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely az adatok kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, illetőleg a végrehajtással adatfeldolgozót bízhat meg.

Adatfeldolgozó: az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely az adatkezelő megbízásából adatok feldolgozását végzi.

Nyilvánosságra hozatal: ha az adatot bárki számára hozzáférhetővé teszik;

Adatbiztonság: az adatkezelő, illetőleg tevékenységi körében az adatfeldolgozó köteles gondoskodni az adatok biztonságáról, köteles továbbá megtenni azokat a technikai és szervezési intézkedéseket és kialakítani azokat az eljárási szabályokat, amelyek az adat- és titokvédelmi szabályok érvényre juttatásához szükségesek.
Az adatokat védeni kell különösen a jogosulatlan hozzáférés, megváltoztatás, nyilvánosságra hozás vagy törlés, illetőleg sérülés vagy a megsemmisülés ellen.

4. Az IBSZ biztonsági fokozata

A Hivatal adatai különböző biztonsági fokozatba tartozhatnak. (üzleti titkok, pénzügyi adatok, illetve a Hivatal belső szabályozásában hozzáférés-korlátozás alá eső (pl. egyes feladatok végrehajtása érdekében bizalmas) és a nyílt adatok feldolgozására, tárolására alkalmas adatok)

5. Kapcsolódó szabályozások

Az IBSZ előírásai összhangban vannak:
- Leltározási és értékelési szabályzattal,
- Számviteli politikával

6. Védelmet igénylő, az informatikai rendszerre ható elemek

Az informatikai rendszer egymással szervesen együttműködő és kölcsönhatásban lévő elemei határozzák meg a biztonsági szempontokat és védelmi intézkedéseket.
Az informatikai rendszerre az alábbi tényezők hatnak:
- a környezeti infrastruktúra,
- a hardver elemek,
- az adathordozók,
- a dokumentumok,
- a szoftver elemek,
- az adatok,
- a rendszerelemekkel kapcsolatba kerülő személyek.

6.1. A védelem tárgya

A védelmi intézkedések kiterjednek:
- az alkalmazott hardver eszközökre és azok működési biztonságára,
- az informatikai eszközök üzemeltetéséhez szükséges okmányokra és dokumentációkra,
- az adatokra és adathordozókra, a megsemmisítésükig, illetve a törlésre szánt adatok felhasználásáig,

- az adatfeldolgozó programrendszerekre, valamint a feldolgozást támogató rendszer szoftverek tartalmi és logikai egységére, előírásszerű felhasználására, reprodukálhatóságára,

6.2. A védelem eszközei

A mindenkori technikai fejlettségnek megfelelő műszaki, szervezeti, programozási, jogi intézkedések azok az eszközök, amelyek a védelem tárgyának különböző veszélyforrásokból származó kárt okozó hatásokkal, szándékokkal szembeni megóvását elősegítik, illetve biztosítják.

7. A védelem felelőse és a humán erőforrás

A védelem felelőse a mindenkori rendszergazda.
A jelen szabályzatban foglaltak szakszerű végrehajtásáról a Hivatal vezetőinek kell gondoskodnia.

7.1. Adatvédelmi felelősök feladatai

a) Informatikai vezető (a Hivatal vezetője) feladatai:

- az IBSZ kezelése, naprakészen tartása, módosítások átvezetése,
- biztosítja az elektronikus információs rendszerre irányadó biztonsági osztály tekintetében a jogszabályban meghatározott követelmények teljesülését,
- biztosítja a szervezetre irányadó biztonsági szint tekintetében a jogszabályban meghatározott követelmények teljesülését,
- az elektronikus információs rendszer biztonságáért felelős személyt nevez ki vagy bíz meg,
- meghatározza a szervezet elektronikus információs rendszerei védelmének felelőseire, feladataira és az ehhez szükséges hatáskörökre, felhasználókra vonatkozó szabályokat, illetve kiadja az informatikai biztonsági szabályzatot,
- gondoskodik az elektronikus információs rendszerek védelmi feladatainak és felelősségi köreinek oktatásáról, saját maga és a szervezet munkatársai információbiztonsági ismereteinek szinten tartásáról,
- rendszeresen végrehajtott biztonsági kockázatelemzések, ellenőrzések, auditok lefolytatása révén meggyőződik arról, hogy a szervezet elektronikus információs rendszereinek biztonsága megfelel-e a jogszabályoknak és a kockázatoknak,
- gondoskodik az elektronikus információs rendszer eseményeinek nyomon követhetőségéről,
- biztonsági esemény bekövetkezésekor minden szükséges és rendelkezésére álló erőforrás felhasználásával gondoskodik a biztonsági eseményre történő gyors és hatékony reagálásról, és ezt követően a biztonsági események kezeléséről,
- ha az elektronikus információs rendszer létrehozásában, üzemeltetésében, auditálásában, karbantartásában vagy javításában közreműködőt vesz igénybe, gondoskodik arról, hogy az e törvényben foglaltak szerződéses kötelemként teljesüljenek,

- ha a szervezet az adatkezelési vagy az adatfeldolgozási tevékenységhez közreműködőt vesz igénybe, gondoskodik arról, hogy az e törvényben foglaltak szerződéses kötelemként teljesüljenek,
- felelős az érintetteknek a biztonsági eseményekről és a lehetséges fenyegetésekről történő haladéktalan tájékoztatásáért,
- megteszi az elektronikus információs rendszer védelme érdekében felmerülő egyéb szükséges intézkedéseket
- A szervezet vezetője köteles együttműködni a hatósággal. Ennek során:
  a) az elektronikus információs rendszer biztonságáért felelős személyről tájékoztatást nyújt,
  b) a szervezet informatikai biztonsági szabályzatát tájékoztatás céljából megküldi,
  c) az ellenőrzés lefolytatásához szükséges feltételeket biztosítja a hatóság részére

b) Rendszergazda (az elektronikus információs rendszer biztonságáért felelős személy) feladatai:

- Az elektronikus információs rendszer biztonságáért felelős személy feladata ellátása során a szervezet vezetőjének közvetlenül adhat tájékoztatást, jelentést.
- Az elektronikus információs rendszer biztonságáért felelős személy felel a szervezetnél előforduló valamennyi, az elektronikus információs rendszerek védelméhez kapcsolódó feladat ellátásáért. Ennek körében:
  a) gondoskodik a szervezet elektronikus információs rendszereinek biztonságával összefüggő tevékenységek jogszabályokkal való összhangjának megteremtéséről és fenntartásáról,
  b) elvégzi vagy irányítja az *a)* pont szerinti tevékenységek tervezését, szervezését, koordinálását és ellenőrzését,
  c) előkészíti a szervezet elektronikus információs rendszereire vonatkozó informatikai biztonsági szabályzatot,
  d) előkészíti a szervezet elektronikus információs rendszereinek biztonsági osztályba sorolását és a szervezet biztonsági szintbe történő besorolását,
  e) véleményezi az elektronikus információs rendszerek biztonsága szempontjából a szervezet e tárgykört érintő szabályzatait és szerződéseit,
  f) kapcsolatot tart a hatósággal és a kormányzati eseménykezelő központtal.
- Az elektronikus információs rendszer biztonságáért felelős személy e törvény hatálya alá tartozó bármely elektronikus információs rendszerét érintő biztonsági eseményről a jogszabályban meghatározottak szerint tájékoztatni köteles a jogszabályban meghatározott szervet.
- Amennyiben a szervezet elektronikus információs rendszereinek mérete vagy biztonsági igényei indokolják, a szervezeten belül elektronikus információbiztonsági szervezeti egység hozható létre, amelyet az elektronikus információs rendszer biztonságáért felelős személy vezet.
- Az elektronikus információs rendszer biztonságáért felelős személy biztosítja az e törvényben meghatározott követelmények teljesülését
  a) a szervezet valamennyi elektronikus információs rendszerének a tervezésében, fejlesztésében, létrehozásában, üzemeltetésében, auditálásában, vizsgálatában, kockázatelemzésében és kockázatkezelésében, karbantartásában vagy javításában közreműködők,

b) ha a szervezet az adatkezelési vagy az adatfeldolgozási tevékenységhez közreműködőt vesz igénybe, a közreműködők e törvény hatálya alá tartozó elektronikus információs rendszereit érintő, biztonsággal összefüggő tevékenysége esetén.

- Az elektronikus információs rendszer biztonságáért felelős személy e törvény szerinti feladatai és felelőssége az előző pontban felsorolt esetekben más személyre nem átruházható.
- Az elektronikus információs rendszer biztonságáért felelős személy jogosult az (5) bekezdés szerinti közreműködőktől a biztonsági követelmények teljesülésével kapcsolatban tájékoztatást kérni. Ennek keretében a követelményeknek való megfelelőség alátámasztásához szükséges bekérni a közreműködői tevékenységgel kapcsolatos adatot, illetve az elektronikus információs rendszerek biztonsága tárgyában keletkezett valamennyi dokumentumot.
- A szervezetnél csak olyan személy végezheti az elektronikus információs rendszer biztonságáért felelős személy feladatait, aki büntetlen előéletű, rendelkezik a feladatellátáshoz szükséges felsőfokú végzettséggel és szakképzettséggel.
- A büntetlen előélet követelményének való megfelelést az elektronikus információs rendszer biztonságáért felelős személy a szervezettel fennálló jogviszonya keletkezését megelőzően köteles igazolni. A szervezet az elektronikus információs rendszer biztonságáért felelős személyt kötelezheti, hogy a szervezettel fennálló jogviszonya alatt a büntetlen előélet követelményének való megfelelést igazolja.
- Nem kell felsőfokú végzettséget vagy szakképzettséget megszereznie annak a személynek, aki rendelkezik a külön jogszabályban meghatározott, akkreditált nemzetközi képzettséggel vagy e szakterületen szerzett 5 év szakmai gyakorlattal.
- Az elektronikus információs rendszer biztonságáért felelős személy és az elektronikus információs rendszer biztonságával összefüggő feladatok ellátásában részt vevő személyek miniszteri rendeletben meghatározott rendszeres szakmai képzésen, továbbképzésen vesznek részt.

7.2. Az informatikai vezető ellenőri feladatai

- évente egy alkalommal részletesen ellenőrzi az IBSZ előírásainak betartását,
- rendszeresen ellenőrzi a védelmi eszközökkel való ellátottságot,
- előzetes bejelentési kötelezettség nélkül ellenőrzi az informatikai munkafolyamat bármely részét.

7.3. Az informatikai vezető jogai

- az előírások ellen vétőkkel szemben felelősségre vonási eljárást kezdeményezhet,
- betekinthet valamennyi iratba, ami az informatikai feldolgozásokkal kapcsolatos,
- javaslatot tesz az új védelmi, biztonsági eszközök és technológiák beszerzésére illetve bevezetésére,
- adatvédelmi szempontból az informatikai beruházásokat véleményezi.
-

7.4 Humán erőforrás az ASP-ben

- A kockázattal arányos mértékben mérlegelni kell a foglalkoztatni kívánt személy egyéni tulajdonságait (pl. megbízhatóság, felelősségtudat, elkötelezettség, terhelhetőség, koncentrálóképesség stb.).

- Meg kell győződni arról, hogy a foglalkoztatni kívánt személy rendelkezik a munka elvégzéséhez szükséges végzettséggel, tapasztalatokkal.
- Az informatikai vezető felelőssége, hogy az informatika külsős felek által, a szerződött feladatok végrehajtására kijelölt személyek a munkavégzés kockázataival arányos mértékben átvilágításra kerüljenek.
- A humánpolitikai szakterület ügyintézőjének a felelőssége, hogy a foglalkoztatás alkalmával az önkormányzati hivatal munkaköri leírásban rögzítse a kockázatokkal arányosan a titoktartás követelményeit (ASP titoktartási nyilatkozat, mely korábban megküldésre került) és a foglalkoztatás egyéb kikötéseit.
- Az önkormányzati hivatal jogi szakterület vezetőjének felelőssége, hogy a szerződő felek a szerződésben rögzítsék a kockázatokkal arányosan a titoktartás követelményeit és az együttműködés egyéb kikötéseit.

7.5 Oktatás, képzés az ASP-ben

Az önkormányzati munkatársaknak ASP oktatáson kell részt venni, amely alapján a rendszert az elvárásoknak megfelelően, önállóan is használni tudják. Az informatikai biztonsági képzés az Informatikai Biztonsági Felelős feladata. A Hatóság és a Magyar Államkincstár jogosult a képzési dokumentációk megtekintésére.

7.6 ASP jogosultság kezelés

A szerződésben meghatározott tenant adminisztrátorok rendszerbe történő „felvitelét" az ASP Központ végzi el az önkormányzat által megküldött adatlap alapján.

- A privilegizált joggal rendelkező felhasználó az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal esetében a jegyző
- Egy önkormányzati fióknál (tenantnál) a jegyző végzi a jogosultság kiosztást és a karbantartás az alábbiak szerint:

A tenant adminisztrátor feladatai:

- új felhasználók (userek) rögzítése,
- meglévő felhasználók adatainak módosítása,
- felhasználók zárolása (szükség szerint),
- felhasználói jogosultságok (szerepkörök) kiosztása,
- felhasználói jogosultságok módosítása, megvonása,
- helyettesítések beállítása, eltávolítása,
- felhasználói csoportok létrehozása, módosítása, törlése (ugyanazon szerepkörök kiosztása több felhasználónak),
- üzleti napló megtekintése (a rendszerben történő változásokat lehet lekérdezni, követni).

8. Az Informatikai Biztonsági Szabályzat alkalmazásának módja

Az IBSZ megismerését az érintett dolgozók részére a vezető és a rendszergazda oktatás formájában biztosítják. Erről nyilvántartást kötelesek vezetni.
Az Informatikai Biztonsági Szabályzatban érintett munkakörökben az egyes munkaköri leírásokat ki kell egészíteni az IBSZ előírásainak megfelelően.

8.1. Az Informatikai Biztonsági Szabályzat karbantartása

Az IBSZ-t az informatikában - valamint a Hivatalnál - a fejlődés során bekövetkező változások miatt legalább évente aktualizálni kell. Az IBSZ folyamatos karbantartása az informatikai vezető feladata.

8.2. A védelmet igénylő adatok és információk osztályozása, minősítése, hozzáférési jogosultság

Az adatokat és információkat jelentőségük és bizalmassági fokozatuk szerint osztályozzuk:

1. – közlésre szánt, bárki által megismerhető adatok,
2. – minősített, titkos adatok.

Az informatikai feldolgozás során keletkező adatok minősítője a Hivatal vezetője.
Az adatok feldolgozásakor meg kell határozni írásban és névre szólóan a hozzáférési jogosultságot. A kijelölt dolgozók előtt az adatvédelmi és egyéb szabályokat, a betekintési jogosultság terjedelmét, gyakorlási módját és időtartamát ismertetni kell.
Alapelv, hogy mindenki csak ahhoz az adathoz juthasson el, amire a munkájához szüksége van.
Az adatok védelmét, a feldolgozás – az adattovábbítás, a tárolás - során az operációs rendszerben és a felhasználói programban alkalmazott logikai matematikai, illetve a hardver berendezésekben kiépített technikai megoldásokkal biztosítani kell (szoftver, hardver adatvédelem). Ennek biztosítása a rendszergazda feladata.

9. Az informatikai eszközbázist veszélyeztető helyzetek

Az információk előállítására, feldolgozására, tárolására, továbbítására, megjelenítésére alkalmas informatikai eszközök fizikai károsodását okozó veszélyforrások ismerete azért fontos, hogy felkészülten megelőző intézkedésekkel a veszélyhelyzetek elháríthatók legyenek.

9.1. Környezeti infrastruktúra okozta ártalmak

- elemi csapás:
- földrengés,
- árvíz,
- tűz,
- villámcsapás, stb.
- környezeti kár:
- légszennyezettség,
- nagy teljesítményű elektromágneses térerő,
- elektrosztatikus feltöltődés,
- a levegő nedvességtartalmának felszökése vagy leesése,
- piszkolódás (pl. por).
- közüzemi szolgáltatásba bekövetkező zavarok:
- feszültség-kimaradás,
- feszültségingadozás,
- elektromos zárlat,

- csőtörés.

9.2. Emberi tényezőre visszavezethető veszélyek

Szándékos károkozás:
- behatolás az informatikai rendszerek környezetébe,
- illetéktelen hozzáférés (adat, eszköz),
- adatok- eszközök eltulajdonítása,
- rongálás (gép, adathordozó),
- megtévesztő adatok bevitele és képzése,
- zavarás (feldolgozások, munkafolyamatok).

Nem szándékos, illetve gondatlan károkozás:
- figyelmetlenség (ellenőrzés hiánya),
- szakmai hozzá nem értés,
- a gépi és eljárásbeli biztosítékok beépítésének elhanyagolása,
- a megváltozott körülmények figyelmen kívül hagyása,
- vírusfertőzött adathordozó behozatala,
- biztonsági követelmények és gyári előírások be nem tartása,
- adathordozók megrongálása (rossz tárolás, kezelés),
- a karbantartási műveletek elmulasztása.

A szükséges biztonsági-, jelző és riasztó berendezések karbantartásának elhanyagolása veszélyezteti a feldolgozás folyamatát, alkalmat ad az adathoz való véletlen vagy szándékos illetéktelen hozzáféréshez, rongáláshoz.

10. Az adatok tartalmát és a feldolgozás folyamatát érintő veszélyek

10.1. Tervezés és előkészítés során előforduló veszélyforrások

– a rendszerterv nem veszi figyelembe az alkalmazott hardver eszköz lehetőségeit,
– hibás adatrögzítés, adatelőkészítés, az ellenőrzési szempontok hiányos betartása.

10.2. A rendszerek megvalósítása során előforduló veszélyforrások

– hibás adatállomány működése,
– helytelen adatkezelés,
– programtesztelés elhagyása.

10.3. A működés és fejlesztés során előforduló veszélyforrások

– emberi gondatlanság,
– szervezetlenség,
– képzetlenség,

– szándékosan elkövetett illetéktelen beavatkozás,
– illetéktelen hozzáférés,
– üzemeltetési dokumentáció hiánya.

11. Az informatikai eszközök környezetének védelme

11.1. Vagyonvédelmi előírások

– az informatikai eszközöket csak a Hivatal arra felhatalmazott alkalmazottai használhatják,
– az informatikai eszközök rendeltetésszerű használatáért a felhasználó felelős.

11.2. Adathordozók

– könnyen tisztítható, jól zárható szekrényben kell elhelyezni úgy, hogy tárolás közben ne sérüljenek, károsodjanak,
– az adathordozókat a gyors hozzáférés érdekében azonosítóval kell ellátni, melyről nyilvántartást kell vezetni,
– a használni kívánt adathordozót (pl. CD) a tárolásra kijelölt helyről kell kivenni, és oda kell vissza is helyezni,
– a munkaasztalon csak azok az adathordozók legyenek, amelyek az aktuális feldolgozáshoz szükségesek,
– adathordozót másnak átadni csak engedéllyel szabad,
– a munkák befejeztével a használt berendezést és környezetét rendbe kell tenni.

11.3. Tűzvédelem

A Hivatal Tűzvédelmi Szabályzata szerint.

12. Az informatikai rendszer alkalmazásánál felhasználható védelmi eszközök és módszerek

12.1. A számítógépek és szerverek védelme

Elemi csapás (vagy más ok) esetén a számítógépekben vagy szerverekben bekövetkezett részleges vagy teljes károsodáskor az alábbiakat kell sürgősen elvégezni:
– menteni a még használható anyagot,
– biztonsági mentésekről, háttértárakról a megsérült adatok visszaállítása,
– archivált anyagok (ill. eszközök) használatával folytatni kell a feldolgozást.

12.2. Hardver védelem

A berendezések hibátlan és üzemszerű működését biztosítani kell.
A működési biztonság megóvását jelenti a szükséges alkatrészek beszerzése.

Az üzemeltetést, karbantartást és szervizelést a rendszergazda végzi.
A munkák szervezésénél figyelembe kell venni:
– a gyártó előírásait, ajánlatait,
– a tapasztalatokat.
Alapgép megbontását (kivéve a garanciális gépeket) csak a rendszergazda végezheti el.

12.3. Az informatikai feldolgozás folyamatának védelme

12.3.1. Az adatrögzítés védelme

– adatbevitel hibátlan műszaki állapotú berendezésen történjen,
– tesztelt adathordozóra lehet adatállományt rögzíteni,
– a bizonylatokat és mágneses adathordozókat csak e célra kialakított és megfelelő tároló helyeken szabad tartani,
– az adatrögzítő szoftver védelme. Lehetőség szerint olyan szoftvereket kell alkalmazni, amelyek rendelkeznek ellenőrző funkciókkal és biztosítják a rögzített tételek visszakeresésének és javításának lehetőségét is.
– hozzáférési lehetőség:

- a bejelentkezési azonosítók használatával kell szabályozni, hogy ki milyen szinten férhet hozzá a kezelt adatokhoz. (alapelv: a tárolt adatokhoz csak az illetékes személyek férjenek hozzá).
- az adatok bevitele során alapelv: azonos állomány rögzítését és ellenőrzését ugyanaz a személy nem végezheti.
- Az adatrögzítés folyamatához kapcsolódó dokumentációk:
    - adatrögzítési utasítások,
    - ellenőrző rögzítési utasítások,
    - tesztelő és törlő programok kezelési utasításai,
    - megőrzési utasítások,
    - gépkezelési leírások.

12.3.2. Adathordozók tárolása

Az adathordozók tárolására műszaki-, tűz- és vagyonvédelmi előírásoknak megfelelő helyiséget kell kijelölni, illetve kialakítani.

12.3.3. Az adathordozók megőrzése

Az adathordozók megőrzési idejét a törvényekben meghatározott bizonylat őrzési kötelezettségnek megfelelően kell kialakítani

12.3.4. Selejtezés, sokszorosítás, másolás

A selejtezést a Hivatal selejtezésének szabályzata alapján kell lefolytatni.
Sokszorosítást, másolást csak az érvényben lévő belső utasítások szerint szabad végezni. Biztonsági illetve archív adatállomány előállítása másolásnak számít.

12.3.5. Leltározás

A szoftvereket és adathordozókat a Leltározási Szabályzatban foglaltaknak megfelelően kell leltározni.

12.3.6. Mentések, file-ok védelme

Az adatfeldolgozás után biztosítani kell az adatok mentését.
A munkák során létrehozott általános (pl. Word és Excel) dokumentumok mentése az azt létrehozó munkatársak (felhasználók) feladata.
A felhasználó számítógépén lévő adatokról biztonsági mentéseket a rendszergazdának kell készítenie. Az archiválásban a rendszergazda segítséget nyújt.
A szervereken tárolt adatokról a mentést rendszeresen el kell végezni. A mentésért a rendszergazda a felelős.

12.4. Szoftver védelem

12.4.1. Rendszerszoftver védelem

A rendszergazdának biztosítani kell, hogy a rendszerszoftver naprakész állapotban legyen és a segédprogramok, programkönyvtárak mindig hozzáférhetők legyenek a felhasználók számára.

12.4.2. Felhasználói programok védelme

Programhoz való hozzáférés, programvédelem
A kezelés folyamán az illetéktelen hozzáférést meg kell akadályozni, az illetéktelen próbálkozást ki kell zárni.
Gondoskodni kell arról, hogy a tárolt programok, fájlok ne károsodjanak, a követelményeknek megfelelően működjenek.

Programok megőrzése, nyilvántartása

A programokról a leltárfelelősöknek naprakész nyilvántartást kell vezetni
A számvitelről szóló többször módosított 2000. évi C. törvény értelmében a Hivataloknak az üzleti évről készített beszámolót, valamint az azt alátámasztó leltárt, értékelést, főkönyvi kivonatot, továbbá más, a számviteli törvény követelményeinek megfelelő nyilvántartást olvasható formában legalább 10 évig meg kell őrizni.
A bizonylat elektronikus formában is megőrizhető, ha az alkalmazott módszer biztosítja az eredeti bizonylat összes adatának késedelem nélküli előállítását, folyamatos leolvashatóságát, illetve kizárja az utólagos módosítás lehetőségét.
A programok nyilvántartásáért és működőképes állapotban való tartásáért a vezetők a felelősek.

12.5 A vírusvédelem

- Az Eleki Közös Önkormányzati Hivatalban az ESET NOD32 ANTIVIRUS szoftver kerül telepítésre a munkaállomásokra

- Működő vírusvédelmi rendszer nélkül munkaállomást, laptopot, számítógépes hálózatot nem szabad üzemeltetni. Továbbá a vírusvédelmi program vírus definíciós állományit a legfrissebb állapotba kell tartani.
- Vírusfertőzés esetén azonnal értesíteni kell a rendszergazdát
- Vírustámadás esetén szükség szerint a vírusriadó elrendelése.
- Sérülés, vírusfertőzés után helyreállítási eljárást kell alkalmazni, amely a rendszergazda vagy az általa megbízott szakember feladata

12.6 **Hálózatbiztonság, a hálózat védelme**

- A menedzselhető hálózati aktív eszköz tekintetében a bejelentkezési azonosítói (név, password) kizárólag a rendszergazda és az informatikai vezető számára hozzáférhető
- Az eszközök firmware frissítése a legutolsó stabil változatnak megfelelően a rendszergazda feladata
- A menedzselhető eszközök legfrissebb konfigurációja minden változtatás esetén elmentésre kerül
- A szervezet internethez való csatlakozástatása a központi tűzfalon keresztül történik
- A tűzfal konfigurálását kizárólag a rendszergazda végzi és biztosítja
- A tűzfal szabályok módosítása az informatikai vezető előzetes, írásbeli engedélye alapján lehetséges

12.7 **Mobil eszközök használata**

- A mobil eszközök használatát minden esetben előzetes jegyzői engedélyezésnek kell megelőznie.
- A mobil eszközök (pl. notebook) használatára a munkaállomásokra vonatkozó szabályok érvényesek.
- A mobil eszközök hivatalon kívüli kivitele esetén a használó teljes anyagi felelősséggel tartozik

13. A központi számítógép és a hálózat munkaállomásainak működésbiztonsága

13.1. Központi gépek

Szünetmentes áramforrást célszerű használni, amely megvédi a berendezést a feszültségingadozásoktól, áramkimaradás esetén adatvesztéstől.

A központi gépek háttértárairól folyamatosan biztonsági mentést kell készíteni.

Az alkalmazott hálózati operációs rendszer adatbiztonsági lehetőségeit az egyes konkrét feladatokhoz igazítva kell alkalmazni.

A vásárolt szoftverekről biztonsági másolatot kell készíteni.

13.2. Munkaállomások

Külső helyről hozott, vagy kapott anyagokat ellenőrizni kell vírusellenőrző programmal.

Vírusfertőzés gyanúja esetén az informatikusokat azonnal értesíteni kell.

Új rendszereket használatba vételük előtt szükség szerint adaptálni kell, és tesztadatokkal ellenőrizni kell működésüket.

A Hivatal informatikai eszközeiről programot illetve adatállományokat másolni a jogos belső felhasználói igények kielégítésein kívül nem szabad.
A hálózati vezeték és egyéb csatoló elemei rendkívül érzékenyek, mindennemű sérüléstől ezen elemeket meg kell óvni. A hálózat vezetékének megbontása szigorúan tilos.
Az informatikai eszközt és tartozékait helyéről elvinni csak az eszköz leltárfelelőse tudtával és engedélyével szabad.

13.3 ASP munkaállomásokra vonatkozó biztonsági előírások

Az ASP rendszerhez csatlakozó eszközök karbantartásáról, változáskövetéséről gondoskodni kell a következők figyelembevételével:

- A folyamatot változáskövetési eljárásrendbe szükséges megfogalmazni.
- A munkaállomásokon legyen telepítve vírusvédelmi program, a legfrissebb vírus definíciós adatállománnyal. A végpontvédelem tartalmazzon e-mail (csatolmány) védelmet is.
- A munkaállomáson legyen megoldott a böngésző megfelelő biztonsági beállítása.
- Javasolt a tervszerű beavatkozásokhoz karbantartási időablak kijelölése.
- A munkaállomások programfrissítése elvárt, különös tekintettel a legfrissebben kiadott security patch komponensekre.
- A telepítő programok, a licensz azonosítók zárható helyen legyenek tárolva.

A munkaállomások elhelyezésénél gondot kell fordítani:

- A készülékek olyan módon legyenek a hivatalban elhelyezve, hogy azokat az ügyfelek ne tudják elérni.
- A monitor kijelzési képét az ügyfelek ne tudják elolvasni.

Ideiglenesen magára hagyott készülékek zárolása, képernyővédő aktiválása legyen megoldott.

- Munkaidő végén a munkaállomások kikapcsolása történjen meg.

Az ASP központhoz csatlakoztatott infrastruktúra elemekre értelmezve megvalósul:

- a naplóinformációnak a védelme,
- hiba esetén a naplóbejegyzések elemzése,
- a rendszer hozzáférés ellenőrzése

13.4 ASP rendszerbe történő belépés, authentikáció

Az ASP elsődleges autentikációs eszköze az eSZIG. A használatához javasolt kártyaolvasók hatóság által bevizsgált és elfogadott eszközök.
Az ASP eSZIG-gel történő azonosítás során személyes adathoz az ASP rendszer nem fér hozzá. Belépéskor ugyanis az e-személyi érvényességét közvetlenül a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatalának (a továbbiakban: KEKKH) szervere ellenőrzi. A KEKKH szervere az ASP rendszernek egy ún. hash-kódot (RID) ad vissza, mely azonos okmány esetén mindig ugyanaz, de ez a kód nem fejthető vissza személyes adattá. Az ASP rendszer ehhez az anonim hash-kódhoz rendeli a felhasználót.

- Minden ASP rendszert használó munkatársnak rendelkeznie kell eSZIG-el.
- Az eSZIG használatához szükséges a kártyaolvasó számítógépre történő telepítése.
- Az ASP rendszerbe történő sikeres beléptetés érdekében a Keretrendszerbe rögzített felhasználói fiók és az eSZIG összerendelése szükséges.
- A személyi igazolvány kártyát csak a tulajdonosa használhatja, azt ASP rendszer authentikációs folyamat céljából másnak átadni tilos.

- Az hivatal vezetőjének a Jegyzőnek gondoskodnia kell arról, hogy a kérdéses kártya hiánya esetén az ASP rendszerbe történő ideiglenes bejelentkezés lehetősége biztosított legyen. Az ehhez tartozó szabályrendszer kialakítása elengedhetetlen.

14. Ellenőrzés

Az ellenőrzésnek elő kell segíteni, hogy az informatikai rendszereknél előforduló veszélyhelyzetek ne alakuljanak ki. A kialakult veszélyhelyzet esetén cél a károk csökkentése illetve annak megakadályozása, hogy az megismétlődjön.
A munkafolyamatba épített ellenőrzés során az IBSZ rendelkezéseinek betartását a Hivatal vezető ellenőrzi.

15. Záró rendelkezések

Az Informatikai Biztonsági Szabályzat 2018. január 1-jén lép hatályba, a korábbi szabályzat hatályát veszti.

Az Informatikai Biztonsági Szabályzatban érintett dolgozók munkaköri leírásába be kell építeni a szabályzatban előírt feladatokat.

Elek, 2018.január 1.

Dr. Kerekes Éva

jegyző**1sz. melléklet**

az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal biztonsági osztályba sorolása

Az elektronikus információs rendszerek biztonsági osztályba sorolása

1. Általános irányelvek

1.1. Az érintett szervezet az elektronikus információs rendszere biztonsági osztályba sorolásakor a bizalmasság, sértetlenség és rendelkezésre állás követelményét a rendszer funkciójára tekintettel, ahhoz igazodó súllyal érvényesíti, így például

1.1.1. a nemzeti adatvagyont kezelő rendszerek esetében a sértetlenség követelményét emeli ki;

1.1.2. a létfontosságú információs rendszerelemek esetében a rendelkezésre állást követeli meg elsődlegesen;

1.1.3. a különleges személyes adatokkal kapcsolatban alapvető igényként fogalmazza meg a bizalmasság fenntartását.

1.2. Az elektronikus információs rendszerek biztonsági osztályba sorolását kockázatelemzés alapján kell elvégezni, amit az érintett szervezet vezetője hagy jóvá. A kockázatelemzés során ajánlott a nemzetközi vagy hazai szabványok, ajánlások, legjobb gyakorlatok figyelembevétele.

1.2.1. Az adatok és az adott információs rendszer jellegéből kiindulva a kockázatelemezés alapját

1.2.1.1. az adatok bizalmasságának, sértetlenségének és rendelkezésre állásának, és az elektronikus információs rendszerelemek sértetlenségének és rendelkezésre állásának sérüléséből, elvesztéséből bekövetkező kár, vagy káros hatás, terjedelme, nagysága;

1.2.1.2. a kár bekövetkezésének, vagy a kárral, káros hatással fenyegető veszély mértéke, becsült valószínűsége

képezi.

1.3. A biztonsági osztályba sorolásnál nem a lehetséges legnagyobb kárértéket, hanem a releváns, bekövetkezési valószínűséggel korrigált fenyegetések által okozható kárt, káros hatást kell figyelembe venni.

1.4. Az elektronikus információs rendszerek biztonsági osztályai meghatározásához az alábbi - az érintett szervezetnél szóba jöhető - közvetett, vagy közvetlen kárt okozó hatásokat, veszélyeket és károkat kell - az érintett szervezet jellemzőire tekintettel - figyelembe venni:

1.4.1. társadalmi-politikai káros hatásokat, károkat vagy a jogsértésből, kötelezettség elmulasztásából fakadó káros hatásokat, károkat (így pl. alaptevékenységek akadályozása, különösen a létfontosságú információs rendszerelemek működési zavarai, a nemzeti adatvagyon sérülései, jogszabályok és egyéb szabályozások megsértése, jogszabály által védett adatokkal történő visszaélés vagy azok sérülése, a közérdekűség követelményének sérülése, személyiséghez fűződő jogok megsértése, bizalomvesztés hatóságokkal, felügyeleti szervekkel szemben, az ország jogrendjének sérülése, vagy ennek lehetővé tétele);

1.4.2. személyeket, csoportokat érintő károk, káros hatások (pl. különleges személyes adatok, banktitkok, üzleti titkok megsértése, szervezet, személyek vagy csoportok jó hírének károsodása, személyi sérülések, vagy haláleset bekövetkeztének - ideértve az elektronikus információs rendszer működésének zavara, vagy információhiány miatt kialakult veszélyhelyzetet - veszélye);

1.4.3. közvetlen anyagi károk (az infrastruktúrát, az elektronikus információs rendszert ért károk, és ezek rendelkezésre állásának elvesztése miatti pénzügyi veszteség, adatok sértetlenségének, rendelkezésre állásának elvesztése miatti költségek, dologi kár);
1.4.4. közvetett anyagi károk (pl. helyreállítási költségek, elmaradt haszonnal arányos költségek, a környezet biztonságának veszélyeztetése, perköltségek).
1.5. A veszélyeztetettségnek a bekövetkezés valószínűségének megfelelő kárérték szinteknek megfelelő biztonsági osztályba sorolásakor a bizalmasság, sértetlenség és rendelkezésre állás követelménye külön-külön értékelendő.

2. Biztonsági osztályok
Az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról szóló 2013. évi L. törvény (a továbbiakban: Ibtv.) szerint a besorolás elvégzése a következő elvek figyelembevételével az érintett szervezet felelőssége, az alábbiak a döntéshez csak szempontokat jelentenek:

Az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal biztonsági osztályba sorolási szintje: **2. biztonsági osztály**
A 2. biztonsági osztály esetében **csekély káresemény** következhet be, mivel
- személyes adat sérülhet;
- az üzlet-, vagy ügymenet szempontjából csekély értékű, és/vagy csak belső (intézményi) szabályzóval védett adat, vagy elektronikus információs rendszer sérülhet;
- a lehetséges társadalmi-politikai hatás az érintett szervezeten belül kezelhető;
- a közvetlen és közvetett anyagi kár az érintett szervezet költségvetéséhez, szellemi és anyagi erőforrásaihoz képest csekély.

2. sz. melléklet

Az elektronikus információs rendszereket működtető szervezetek biztonsági szintbe sorolása

1. Általános irányelvek

1.1. Az érintett szervezet biztonsági szintjét meghatározza a működtetett elektronikus információs rendszerek biztonsági osztályba sorolása. Az érintett szervezet a biztonsági szintbe soroláskor a bizalmasság, sértetlenség és rendelkezésre állás követelményét a szervezet feladataira, a vele szemben fennálló elvárásokra tekintettel, és a kockázatokhoz illeszkedő súllyal érvényesíti. A legmagasabb biztonsági osztályba sorolt rendszer biztonsági osztályát ennek figyelembevételével lehet a biztonsági szint meghatározásakor mérvadónak, vagy nem mérvadónak tekinteni.

1.2. Az egyes biztonsági szinteknek fokozatosan szigorodó biztonsági jellemzői vannak. Az egyes szintekbe történő besorolás egyben a további kockázatelemzés egyik alapja is.

2. A biztonsági szintek

2.2. **Az érintett szervezet biztonsági szintje 2.,** ha az érintett szervezet által működtetett elektronikus információs rendszerek esetén nincs 2. biztonsági osztálynál magasabb besorolású rendszer, és az érintett szervezet elfogadja, hogy az érintett szervezet informatikai folyamatai részben szabályozottak, azaz:

2.2.1. az érintett szervezetnél a biztonsági folyamatoknak nincsenek részletszabályai, azokat az elfogadott magas szintű szabályzatok (informatikai biztonságpolitika, informatikai biztonsági stratégia, informatikai biztonsági szabályzat, valamint a tervezésre, beszerzésre, fejlesztésre, képzésre vonatkozó szakterületi belső előírások) szabályozzák;

2.2.2. az elektronikus információs rendszerek biztonságához kapcsolódó eljárások kialakítására törekednek, de ehhez sem megfelelő szaktudás, sem megfelelő eszközrendszer nem áll rendelkezésre;

2.2.3. az elektronikus információs rendszerek biztonságával kapcsolatos felelősségeket és feladatokat egy, az elektronikus információs rendszer biztonságáért felelős, irányítási jogkörében korlátozott személyhez rendelték hozzá;

2.2.4. az elektronikus információs rendszerek előállítanak a biztonságra vonatkozó információkat, de azokat a szervezet nem elemzi;

2.2.5. az elektronikus információs rendszerek biztonságára vonatkozó jelentések nem teljes körűek;

2.2.6. az elektronikus információs rendszerek biztonságát nem az érintett szervezet teljes körű biztonságának részeként, hanem elsősorban az informatika belső felelősségeként, területeként kezelik;

2.2.7. a fizikai beléptetés ellenőrzésén túlmenően a működtetett rendszer és a kezelt adatok védelme további fizikai védelmi intézkedéseket nem igényel.

3. sz. melléklet

Az ASP kapcsán kiemelten kezelt biztonsági kockázatok

Biztonsági osztályba sorolás

Szakrendszer	Biztonsági osztály
Adó rendszer	4
Keretrendszer	4
Gazdálkodási rendszer	3

Az ASP kapcsán kiemelten kezelt biztonsági kockázatok

Elem	Fenyegetések, veszélyek, sebezhetőségek	Védelem
ASP rendszer önkormányzati, végponti állomásai	Érzékeny adatok ellopása, adatfájlok törlése, ellopása, módosítása.	Hozzáférés védelem beállítása.
	Rosszindulatú program (vírus, trójai faló, stb.) bejuttatása a rendszerbe.	Vírusvédelmi rendszer alkalmazása.
	Vírus, trójai faló, féreg aktiválódása, pl. email csatolmány megnyitásakor.	Vírusvédelmi rendszer alkalmazása.
	Végrehajtható programok, script-ek (Java Applet, JavaScript, VB Script, CGI, stb.) letöltése, pl. az állomás DoS támadásra való felhasználására a felhasználó tudtán kívül.	Böngésző biztonsági beállítása.
	Web és alkalmazásba csomagolt ActiveX objektumok, amelyek a programozó szándékától függően a legkülönbözőbb károkat (gépleállítás, konfiguráció feltérképezés, monitor/billentyűzet elvétel, stb.) okozhatják.	Böngésző biztonsági beállítása.
	Ismeretlen forrásból érkező email-ek és azok csatolmányainak megnyitása.	Vírusvédelmi rendszer alkalmazása, felhasználó oktatása.
	Az Internet böngészőkben meglévő biztonsági „lyukak" megszüntetésére szolgáló javító programok letöltésének elmulasztása. A biztonsági „lyukak" kihasználásával elérhetők a végponti felhasználó érzékeny adatai (jelszó, az állomás konfigurációja, fájl nevek, fájl struktúra, a meglátogatott weblapok címei, stb.).	Legújabb verziók, frissítések telepítése.

Elem	Fenyegetések, veszélyek, sebezhetőségek	Védelem
	A munkaállomásra letöltött adatlapok (kérdőív, adatszolgáltató formanyomtatvány, stb.) programhibái. A szolgáltatott adatok rejtjelezés nélküli elküldése.	Csak megbízható forrásból származó program használata.
	Vírusvédelmi program frissítésének elmulasztása.	Rendszeres, automatikus frissítés.
	Az igénybevett szolgáltatás letagadása.	Naplózás.
	A munkaállomás ellopása.	Követelményrendszer szerinti fizikai biztonság kialakítása.
	Mobil eszköz ellopása	Az előírt fizikai védelmi eszközök alkalmazása. Követelményrendszer szerinti hozzáférés-védelem és rejtjelezés alkalmazása.
Internet	A felhasználó login adatainak (felhasználói-azonosító, jelszó) lehallgatása, ezek segítségével a felhasználó megszemélyesítése.	Rejtjelezett adatátviteli csatorna használata.
	Érzékeny adatok lehallgatása.	Rejtjelezett adatátviteli csatorna használata.
	Adatok lehallgatás és továbbítása megváltoztatott tartalommal elleni védelme.	Hozzáférés-vezérlés kialakítása. Rejtjelezett adatátviteli csatorna. Egyszer használatos jelszó.
	E-mail-ek, elektronikus dokumentumok eltérítése.	Hozzáférés-vezérlés kialakítása.
Tűzfal	Tűzfal-biztonságpolitika hiánya vagy hiányos volta.	Tűzfal-biztonságpolitika elkészítése, vagy aktualizálása.
	Ad hoc vagy nem a biztonságpolitikának megfelelő biztonsági beállítás, vagy üzemeltetés.	Biztonsági beállítások rendszeres ellenőrzése, naplózás, riasztás.
	Portok letapogatása.	Tűzfal biztonsági beállítása.
	IP cím megszemélyesítés, a támadó a védett hálózaton működő számítógép (pl. szerver) IP címét megszerezve egy belső munkaállomást „szimulálva" a tűzfalon keresztül fér hozzá a szerveren levő adatállományokhoz.	Megfelelő hálózati biztonságpolitika, architektúra terv kialakítása.

Elem	Fenyegetések, veszélyek, sebezhetőségek	Védelem
	Visszaélés, forrás útvonalválasztással. A támadó a védett belső hálózat felépítésének ismeretében a saját gépében meghatározott útvonallal és belső IP címmel belső gépet „játszik el" és fér hozzá az útvonal végén levő belső géphez.	Megfelelő hálózati biztonságpolitika, architektúra terv kialakítása. Hálózati végpont IP címhez, MAC címhez kötése.
	Szerver típus specifikus biztonsági lyukak az operációs rendszerben. Az aktuális javító- és szerviz csomagok telepítésének elmulasztása.	Operációs rendszerek biztonsági frissítéseinek folyamatos figyelése, végrehajtása.
	A tűzfal távoli, pl. Interneten keresztül történő adminisztrálása.	Tűzfal adminisztrálása csak védett hálózatból, vagy konzolról.
	Vírusvédelmi programok frissítésének elmulasztása.	Vírusvédelmi rendszer folyamatos frissítése.
	Hiányos biztonsági naplózás. A biztonsági naplók értékelésének elmulasztása vagy rendszertelensége.	Minden jelentős biztonsági esemény naplózása, naplózott események folyamatos értékelése.
	Hiányos fizikai biztonság.	Követelményrendszer szerinti fizikai biztonság kialakítása.

4. sz. melléklet

A Szabályzat 7. pontjához:

A védelem felelősei

1. Informatikai vezető: a Hivatal vezetője
2. A védelem felelőse a Hivatal által szerződéssel megbízott rendszergazdája